

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Kokous 11, 1/2026

PÖYTÄKIRJA

Aika 12.2.2026 klo 12:00 – 14:10

Paikka Etäkokous Teams

Jäsenet ja (varajäsenet)

Hanna-Marja Voipio, puheenjohtaja, Oulun yliopisto
(Kati White, varapuheenjohtaja, SEY Suomen eläinsuojelu)

Petra Sipilä, Turun yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(~~Mikko Airavaara, Helsingin yliopisto~~)

Pirjo Laakkonen, Helsingin yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(~~Mikko Karpale, Oulun yliopisto~~)

Eija Aho, Orion-konserni: teollisuus
(~~Hona Kareinen, Euroopan kemikaalivirasto~~)

Emrah Yatkin, Turun yliopisto: koe-eläinten hoito ja toimenpiteet
(Niina Kemppinen, Helsingin yliopisto)

Anna Meller, Helsingin yliopisto: eläinlääketieteellinen asiantuntemus
(~~Paula Lidauer, Luonnonvarakeskus~~)

Heidi Kivekäs, Animalia: vapaaehtoinen eläinsuojelutyö
(~~Maria Eiskop, SEY Suomen eläinsuojelu~~)

Tuula Heinonen: korvaavat menetelmät
(~~Jaana Palomäki, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea~~)

Hanna Vuorenpää, Tübingenin yliopisto: korvaavat menetelmät
(~~Melina Malinen, Orion-konserni~~)

Marianna Norring, Helsingin yliopisto: eläinten hyvinvointia koskeva tutkimus
(Satu Mering, Experimentica Oy)

Elisa Aaltola, Turun yliopisto: eläinten pidon etiikka tai yhteiskuntatieteellinen tutkimus
(Tuure Tammi, Oulun yliopisto)

Rami Kuhanen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
(Eila Kaliste, Etelä-Suomen aluehallintovirasto)

Tiina Pullola, pysyvä asiantuntija, Maa- ja metsätalousministeriö
~~Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus~~
Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus
3R-keskus: ~~Mikko Airavaara, Johanna Englund, Vootele Voikar~~

Eila Kaliste, sihteeri, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Jakelu Neuvottelukunta, Eläinten hyvinvointikeskus

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

1. Kokouksen avaus
Puheenjohtaja avasi kokouksen. Todettiin kokousmateriaalien siirtyneen Ruokaviraston Pikantti-sovellukseen. Teams on käytännössä kätevämpi tapa kokousmateriaalien jakamiseen. Sovittiin otettavan tämä käyttöön.
2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen: Hyväksyttiin.
3. Ministeriön terveiset: Tiina Pullola, MMM.

Edellisessä kokouksessa esillä olleeseen EU-komission NAMs (New Approach Methodologies) -hankkeeseen on ilmoittautunut hyvin osallistumaan kiinnostuneita. Näiden nimet on ilmoitettu komissiolle, joka aikanaan tiedottaa valinnoista. Koulutuspuitteet -ohjeistuksen päivitetty versio on hyväksytty ja parhaillaan käännettävänä eri kielille. Seuraava yhteyspisteiden kokous on toukokuussa.

Hanna-Marja Voipio kertoi FinLASin suunnitelmasta perustaa ryhmä pohtimaan, kuinka täydennyskoulutusta koskevia koulutusvaatimuksia toteutetaan yhdenmukaisesti Suomessa. Kelpoisuuskurssit ovat nykyisin yhdenmukaisia, ja näiden osalta on tarkoitus suunnitella yhteisiä tenttejä eri toimijoille.

Kansallisten neuvottelukuntien puheenjohtajille on tullut kutsu maaliskuussa Brysselissä pidettävään kokoukseen, johon TOkes-puheenjohtajat eivät estyneitä osallistumaan. Suomesta osallistuu FIN3R-keskuksen johtoryhmän puheenjohtaja Marianna Norring.

4. Fin3R-keskus – ajankohtaiset: Keskuksen johtoryhmän puheenjohtaja Marianna Norring kertoi: Keskuksen vuosiraportti on valmistunut. Uudet 3R-johtajat on valittu ja toiminta alkamassa: Korvaaminen: Vassileios Stratoulis, Vähentäminen: Renata Prunskate-Hyyryläinen, Parantaminen: Julia Swan. Myös neuvonantajat ryhmille on valittu. Vuosittainen 3R-symposium järjestetään tänä vuonna Kuopiossa. Webinaareja järjestetään myös sekä muitakin aktiviteetteja mietitty. Keskuksen nettisivut uudistetaan. 3R-johtajille voi kertoa toiveita siitä, millaista 3R-toimintaa olisi hyvä järjestää.
5. Fin3R-keskuksen johtoryhmän puheenjohtajan valinta kaudelle 2026–2028
Edellisessä kokouksessa käytiin läpi valinnan käytännöt: ehdokkaat ilmoittautuvat tässä kokouksessa ja heidän esittäytyminen on seuraavassa kokouksessa. Esittäytyminen tapahtuisi myös kirjallisesti 3R-keskukselle, joka kertoisi mielipiteensä ehdokkaiden sopivuudesta.
Kokouksessa ei ilmoittautunut ehdokkaita. Nykyinen puheenjohtaja Marianna Norring suostui jatkamaan tehtävässä. Koska muita ehdokkaita ei ollut ja Marianna jo ennestään tuttu 3R-keskukselle: puheenjohtaja ehdotti

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

Mariannan valitsemista tässä kokouksessa. Vastustusta ei esitetty, joten kokous valitsi Mariannan johtoryhmän puheenjohtajaksi kaudelle 2026-2028.

6. TOKES-työryhmät kertovat ajankohtaiset kuulumisensa:

• **Seminaari 6.6.2024: Kivunlievitys jyrksijöiden korvamerkintöjen ja tatuoinnin yhteydessä: Anna Meller**

Työryhmä: Anna Meller, Emrah Yatkin, Noora Holk, avustajina Hanna-Marja Voipio ja Eila Kaliste.

Ryhmä suunnitteli kokemusten keräämistä kyselyn avulla, jonka perusteella pohdittaisiin jatkoa. Hajnalka Nadai toteuttaa ECLAM-diplomaatin tutkintonsa osana kyselytutkimuksen kipulääkkeiden käytöstä suomalaisissa laitoksissa. Ryhmä odottaa tämän tuloksia, jonka jälkeen voidaan järjestää tarvittaessa seminaari aiheesta.

• **Seminaari 2024: Mistä taloudellista tukea pienille 3R-projekteille? Seminaari yhdessä yritysten ja muiden toimijoiden kanssa: Emrah Yatkin**

Työryhmä: Emrah Yatkin, Petra Sipilä, Marianna Norring, Eija Aho.

Seminaarin järjestämisestä on edelleen siirrettävä seuraavaan syksyyn. Seminaarin sisältö on suunniteltu, samoin kuin lähetettävä kutsukirje. Tanskan 3R-keskuksen toiminnan muutokset sen rahoituksen vähentymisen takia hankaloittaa järjestämistä, koska tämän kanssa on ollut tarkoitus tehdä yhteistyötä. Emrah on osallistunut myös eurooppalaisten 3R-keskusten verkoston rahoittamista pohtivaan ryhmään, joka on aloittamassa toimintaansa.

Keskustelussa kysyttiin mahdollisuutta saada rahoitusta maa- ja metsätalousministeriöstä. Tiina Pullola kertoi neuvottelukuntien rahoituksen tulevan yleisesti työryhmien rahoituksesta, jonka käyttömahdollisuuksiin vaikuttaa mm se, paljonko momentilla on rahaa kunakin vuonna. Seminaarien ja muun toiminnan rahoitusmahdollisuuksia katsotaan aina tapauskohtaisesti. Nykyisin valtiolla ei yleisen taloustilanteen vuoksi ole paljoa rahoitusmahdollisuuksia. Ministeriö jakaa 3R-rahoitusta vuosittain 100 000 euroa FIN3R-keskuksen kautta ja rahoittaa FHAIVEn toimintaa vuosittain 200 000 eurolla. Hanna-Marja totesi viime vuosina seminaarien ja webinaarien järjestämisen tapahtuneen yhteistyössä 3R-keskuksen kanssa.

Keskustelussa pohdittiin, voisiko TOKES vaikuttaa siihen, että tutkimusprojektien rahoittamisesta päätettäessä otettaisiin myös vaikutukset eläinten hyvinvointiin huomioon. Ehdotettiin eläimettömien ja eläinten hyvinvoinnille parempien tutkimusten suosimista, mikä ohjaisi tutkijoiden toimintaa.

Todettiin tutkimuksen tarvitsevan vielä myös eläinmalleja. Jos tutkimuskysymykseen ei ole olemassa luotettavaa eläimetöntä mallia, tutkijan on käytettävä eläinmallia. Eläinmalli ei kuitenkaan ole aina

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

ensisijaisesti käytettävä, vaan tutkijoiden käyttöön on tullut ja tulee paljon myös muita, vaihtoehtoisia tai eläinkokeita täydentäviä malleja.

Ehdotettiin TOKESin ottavan kantaa eläimettömien menetelmien edistämisestä. TOKES voisi yleisellä tasolla nostaa esille tavoitetta siirtyä eläinten käytöstä muihin tutkimusmenetelmiin.

3R-menetelmien ja eläinkokeettomuuden toivottiin olevan isommassa roolissa tutkimusrahoituksen jakamisessa. Esimerkiksi EU jakaa NAMs-menetelmien (Non-Animal Methods) kehittämiseen korvamerkittyä rahoitusta.

Todettiin tutkimuksessa tarvittavan erilaisia menetelmiä: tärkeää on kehittää ja validoita uusia, eläimettömiä menetelmiä mutta samaan aikaan pitää olla rahoitusta myös luotettaviksi todettujen eläinmallien käyttämiselle silloin kun näille ei vaihtoehtoa ole.

TOKES voi vaikuttaa kilpaillun tutkimusrahoituksen ohjautumiseen esimerkiksi kiinnittämällä huomiota eläinkokeettomien menetelmien kehittämisen tärkeyteen sekä 3R-menetelmien soveltamisen kautta tapahtuvaan eläinten hyvinvoinnin edistämiseen. ???

Tähän tarkoitukseen perustettavaan työryhmään ilmoittautui halukkaiksi Heidi Kivekäs, Kati White (puheenjohtaja), Hanna Vuorenpää, Mikko Karpale, Pirjo Laakkonen ja Petra Sipilä. Eija Aho tarjoutui tukemaan ryhmää, mikäli tarvitaan lääketeollisuuden näkökulmaa. Ryhmä antaa työryhmälle nimen ja päättää mahdollisesta yhteistyöstä 3R-keskuksen kanssa.

• **Seminaari 2025: Culture of Care: Mikko Karpale**

Työryhmä: Mikko Karpale, Vootele Voikar, Hajnalka Nadai, Noora Holk.

Puheenjohtaja kertoi ryhmän terveiset: Ryhmä valmistele edelleen taustamuistiota, joka pian valmistumassa. Culture of care -kysely on tarkoitus uusina jossain vaiheessa ja verrata sen tuloksia edellisiin.

• **Replacement-koulutus: Hanna Vuorenpää**

Työryhmän jäsenet: Johanna Englund, Hanna Vuorenpää ja Melina Malinen. Johanna Englund raportoi FIN3R-uutisissa (Joulukuu 2025) tehdyn kyselyn tuloksista. Pohdittu kyselyn uusimista ja mahdollisuuksia sen toteuttamiseen. Keskustelussa todettiin koulutuksen tarve vaihtoehtoisista menetelmistä sekä tarve yhtenäistää kansallista koulutusta ja miettiä sen sisältöä ja rakennetta, koska tutkimusmenetelmät vaihtelevat tutkimusaloittain.

• **Informaatioryhmä: Maria Eiskop**

Työryhmän jäsenet: Maria Eiskop, Eija Aho ja Tiina Kauppinen
Ei toimintaa edellisen kokouksen jälkeen.

• **Ylijäämäeläimet: Niina Kemppinen**

Työryhmään kuuluvat Petra Sipilä, Pirjo Laakkonen, Ilkka Paatero ja Niina Kemppinen.

Teksti edelleen valmisteltavana. Gm-eläimiä koskeva osio valmistumassa.

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunta

• **3R seurantaryhmä: Hanna-Marja Voipio**

Seurantaryhmän jäsenet: Mikko Airavaara, Johanna Englund, Eila Kaliste, Saara Kupsala, Tiina Pullola, Hanna-Marja Voipio (pj.) ja Vootele Voikar. Hanna-Marja kertoi sisältöä kertyneen paljon. Uutena aiheena nousset esille myös koulutuksen painottaminen. Myös historiatietojen mukaan ottoa harkittu. Tekstin viimeistely menossa, valmistuu kevään aikana.

7. Mitä uutta TOKESin toimintaan 2026–2028?

Uutena tässä kokouksessa sovittu uusi eläimettömiä tutkimusmenetelmiä ja 3R-menetelmiä edistävä työryhmä.

Edellisessä kokouksessa ehdotettiin teemaa hyvinvoinnin seurannan mittareiden kehittämisestä uudeksi työryhmäksi. Tähän ei ilmoittautunut halukkaita. Toinen mahdollinen teema voisi olla hyvinvointiongelmien käsitteiden harmonisointi, jonka todettiin olevan luontevampaa toteuttaa hyvinvointiryhmien verkoston voimin.

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraavat kokoukset

4.5.2026 klo 12 – 15.30

Toivomusta esitettiin lähikokouksesta. Sovittiin tällaisen järjestäminen syksyllä. Doodle-kyselyn avulla selvitetään hyvissä ajoin kokouspäivä kalentereihin, joka sopii mahdollisimman monelle.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.10.

Laakkonen Pirjo pois 13.54